

Nr 373.

Godkänd av första kammaren den 14 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 15 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 230 angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen jämte en i ämnet väckt motion.

(Andra särskilda utskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

I en den 14 april 1917 till riksdagen avgiven proposition (nr 230) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna de i statsrådsprotokollet intagna, av chefen för justitiedepartementet framlagda förslagen till nya ordinarie avlöningsstater för de särskilda statsdepartementen samt till övergångsstater i avseende å vissa befattningshavare i utrikes- och ecklesiastikdepartementen, att tillämpas från och år 1918, ävensom de av chefen för justitiedepartementet föreslagna villkoren och bestämmelserna för åtnjutande av de i de ordinarie staterna upptagna avlöningsförmånerna;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1918 tillträder ordinarie befattning i statsdepartement, skall vara pliktig att underkasta sig ovannämnda villkor och bestämmelser;

att de förutvarande ordinarie befattningshavare i statsdepartementen, vilka icke före den 1 november 1917 anmäla, att de vilja underkasta sig de nya avlöningsstaterna och därvid fästade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibe-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 14 saml. 124 häft. (Nr 373.)

hållna vid dem enligt gällande ordinarie stater tillkommande avlöningsförmåner;

att registrator, som på grund härav kan komma att bibehållas vid honom enligt gällande ordinarie stater tillkommande avlöningsförmåner, skall dels i stället för sportler, som i sammanhang med löneregleringen indragas, erhålla gottgörelse, beräknad efter medeltalet av den inkomst, tjänstinnehavaren må anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under den senast förflutna tid, såvitt möjligt ej understigande fem år, därför denna inkomst kan utrönas, dels ock varda bibehållen jämväl vid honom vid 1917 års utgång tillkommande provisoriskt avlöningstillägg, dock med det avdrag för sportelinkomst, som må vara stadgat;

att, därest kanslisekreterare å hittills gällande stat icke skulle befordras till förste kanslisekreterare från tiden för de nya staternas ikraftträdande, han må bibehållas vid ej mindre honom enligt gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner än även honom vid 1917 års utgång tillkommande provisoriskt avlöningstillägg;

att beträffande sättet för bestridande av de registrator eller kanslisekreterare sålunda tillkommande avlöningsförmåner skall lända till efterrättelse de av chefen för justitiedepartementet härutinnan framställda, i statsrådsprotokollet angivna förslagen; samt

att, därest till ledamot å justitiedepartementets lagavdelning eller till byråchef för lagärenden i civildepartementet förordnas innehavare av ordinarie tjänst, med vilken är förenad avlöning till högre belopp än arvodet vid den ifrågakommande befattningen, Eders Kungl. Maj:t må, utöver detta arvode, tillägga honom ett belopp, svarande mot skillnaden mellan arvodet och sagda avlöning;

dels, i händelse av godkännande av de framlagda statförslagen, höja följande i riksstaten uppförda *ordinarie anslag*, nämligen:

under andra huvudtiteln, justitiedepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	41,400
med 46,700 kronor till	»	88,100;
under tredje huvudtiteln, utrikesdepartementet, anslaget till departementet från dess nuvarande belopp	»	87,950
med 76,750 kronor till	»	164,700;
under fjärde huvudtiteln, lantförsvarsdepartementet, anslaget till departementet från dess nuvarande belopp	»	72,950
med 57,250 kronor till	»	130,200;

under femte huvudtiteln, sjöförvarsdepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommando-expeditionen från dess nuvarande belopp	kronor	40,400
med 29,500 kronor till	»	69,900;
under sjätte huvudtiteln, civildepartementet, an- slaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	»	93,300
med 112,100 kronor till	»	205,400;
under sjunde huvudtiteln, finansdepartementet, an- slaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	»	58,000
med 71,300 kronor till	»	129,300;
under åttonde huvudtiteln, ecklesiastikdeparte- mentet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	»	88,900
med 101,300 kronor till	»	190,200;
under nionde huvudtiteln, jordbruksdepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	»	59,300
med 56,200 kronor till	»	115,500;
<i>dels ock på extra stat för år 1918 anvisa:</i>		
under tredje huvudtiteln, utrikesdepartementet, till provisorisk förstärkning av departementets ar- betskrafter m. m. ett förslagsanslag, högst	»	50,550;
under sjätte huvudtiteln, civildepartementet, till avlönande av en extra föredragande inom de- partementet för mål hos regeringsrätten ett för- slagsanslag, högst	»	7,000,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänst- göringspenningar,		
till arvode åt en extra föredragande inom departe- mentet för statsplane- med flera ärenden ett för- slagsanslag, högst	»	3,000,
till en handsekreterare åt statsministern ett förslags- anslag, högst	»	3,000;

under sjunde huvudtiteln, finansdepartementet, till avlönande av en extra byråchef för lagärenden i departementet ett förslagsanslag, högst	kronor	8,100,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar, såsom tillägg till det i staten för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslaget till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar ett förslagsanslag, högst	»	3,000;
under åttonde huvudtiteln, ecklesiastikdepartementet, till arvoden åt extra föredragande inom departementet m. m. ett förslagsanslag, högst	»	15,600,
till avlönande av en ledare av undervisningsstatistikens omorganisation ett förslagsanslag, högst	»	7,800,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.		

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft, bland andra, en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att riksdagen vid bifall i huvudsak till Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 230 behagade, vad ecklesiastikdepartementet beträffar, besluta att, i stället för den å övergångsstat upptagna kanslisekreteraren, måtte uppföras ytterligare en ordinarie förste kanslisekreterarebefattning, dock endast för den tid, som den från övergångsstat till ordinarie stat överflyttade kanslisekreteraren behåller sin befattning.

*Frågans
förhistoria.*

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag avser ett realiserande av den sedan ett flertal år tillbaka på dagordningen stående frågan om löne reglering för statsdepartementen. Att med denna reglering fått anstå, torde hava berott, bland annat, därpå, att med densamma förbundits vissa frågor om inrättande av flera departement ävensom spörsmål om ändringar i departementens inre organisation. Ärendet har emellertid nu förelagts riksdagen alldeles oberoende av frågan om de vittgående organisationsförändringar, som innefattades i det på sin tid av de så kallade departementalkommittéerade framlagda betänkandet.

Det föreliggande förslaget grundar sig på ett av löneregeringskommittén i ämnet avgivet betänkande.

I fråga om detta betänkandes tillkomst må i korthet erinras om följande.

Den 28 maj 1916 beslöt Eders Kungl. Maj:t att uppdraga åt dåvarande landssekreteraren, numera landshövdingen Axel Schotte att biträda i

justitiedepartementet med verkställande av ytterligare utredning — under förutsättning att nuvarande statsdepartement till antal och huvudsakliga verksamhetsområden tillsvidare bibehölles och att de centrala verkens ställning förbleve densamma som nu — *dels* huru, genom decentralisation av ärenden samt förenklingar i arbetssättet, de nuvarande statsdepartementens arbetsböda skulle kunna lindras och begränsas, *dels* rörande de åtgärder, som kunde ifrågasättas för att tillförsäkra departementen de bästa möjliga arbetskrafter, *dels* huruvida överflyttningar av ärendegrupper mellan departementen borde äga rum, *dels* ock beträffande lämpligaste sättet för handläggning och expediering inom de centrala verken av regeringsärenden samt huru nödigt samarbete mellan olika verk vid handläggning av ärenden, som vore gemensamma för flera verk, borde vinnas; och erhöll landshövdingen Schotte tillika i uppdrag att utarbeta de författningsförslag, som påkallades av utredningen och därmed sammanhängande spörsmål.

I samband härmed uppdrog Eders Kungl. Maj:t vidare åt löneregleringskommittén att, utan avvaktan på lösningen av spörsmålet om mera genomgripande förändringar i statsdepartementens organisation, till Eders Kungl. Maj:t inkomma med förslag om en definitiv löne- och pensionsreglering för befattningshavarna i statsdepartementen.

Löneregleringskommittén har i sitt betänkande upptagit och anslutit sig till vissa förslag, som i avseende å departementens inre organisation framlagts av landshövdingen Schotte i hans betänkande.

Enligt vad departementschefen i statsrådsprotokollet uttalat föreligger för genomförande av kommitténs förslag om lönereglering för departementens befattningshavare icke därutinnan något hinder, att Eders Kungl. Maj:t ännu icke tagit ståndpunkt till de av landshövdingen Schotte förordade åtgärderna i organisatoriskt avseende.

Enligt löneregleringskommitténs förslag, vilket i detta avseende överensstämmer med landshövdingen Schottes, skulle i flertalet departement ske en uppdelning av de nuvarande expeditionschefsåliggandena på två särskilda ämbetsmän, benämnda den ene *statssekreterare* och den andre *expeditionschef*. Åt den förre skulle i huvudsak anförtros de politiska uppgifterna, framför allt utarbetande av propositionerna till riksdagen och samarbetet i övrigt med riksdagen; den senare — expeditionschefen — skulle i huvudsak utöva den granskande och övervakande verksamheten med avseende å andra departementets arbeten. En sådan uppdelning skulle komma till stånd i samtliga departement utom justitie-, sjöförsvars- och utrikesdepartementen. I de två förstnämnda skulle stats-

**Eders Kungl.
Maj:ts förslag**

*De nuvarande
expeditionschefstjänsternas
uppdelning.*

sekreterar- och expeditionschefsfunctionerna bestridas av en och samma person. Beträffande utrikesdepartementet skulle bibehållas den för närvarande tillämpade anordningen med en kabinettssekreterare och en biträdande kabinettssekreterare.

Angående de uppgifter och den ställning, de nya statssekreterarna och expeditionscheferna skulle erhålla enligt landshövdingen Schottes förslag, torde i korthet böra erinras om följande.

Statssekreteraren skulle vara statsrådets högra hand och förtroendemän för vissa uppgifter, de politiska. Han skulle sålunda främst handlägga riksdagsfrågorna. Då emellertid författningsarbetet till stor del sammanhängande med riksdagsarbetet, borde, såsom regel, övervakandet och ledandet av författningsarbetet kunna förenas med de politiska uppgifterna. För statssekreterarna torde böra gälla enahanda kompetensvillkor som för andra tjänstemän i departementen, i regel administrativ eller juridisk utbildning. I de nya befattningarnas natur läge, att innehavarna icke borde erhålla fast anställning i departementen, utan att de borde tillsättas — liksom för övrigt de nuvarande expeditionscheferna — allenast på förordnande och mot arvode.

Statssekreteraren borde vidare icke utöva något formligt chefsskap över departementets personal. Detta chefsskap borde i stället utövas av expeditionschefen, såsom den, vilken kunde påräknas innehava sin befattning den längsta tiden och som genom sin övervakande och ledande verksamhet mest komme i beröring med departementets personal och därigenom också vunne den säkraste kändedomen om dess kvalifikationer och lämplighet.

Några olägenheter kunde icke förväntas uppkomma därav, att statssekreteraren icke inrangerades i skalan av över- och underordnade inom departementet utan ställdes mera fristående. Hans uppgifter och intima samarbete med departementschefen samt de löneförmåner, han torde böra erhålla, — för att nu icke tala om hans titel — gjorde, att hans ställning alltid måste anses betryggad, oavsett om han erhöle något chefsskap över departementets personal eller icke. Han och expeditionschefen borde hava samma tjänsteställning — de vore departementets högsta tjänstemän, var för sin del av dettas uppgifter.

De expeditionschefer, som i allmänhet erfordrades i departementen vid sidan av statssekreterarna, borde för framtiden tillsättas med fullmakt; och då dessa beställningar icke bleve av den ansträngande natur som de hittillsvarande expeditionschefstjänsterna, borde de icke betraktas som 'karriärplatser' och således ej i sig innebära några särskilda anspråk på befordran. En fördel med hela den föreslagna anordningen

vore, att expeditiionscheferna finge kvarstanna i sina befattningar under längre tid än nu vore fallet; därmed bleve tjänst innehavarens erfarenhet större och hans ledande verksamhet mer enhetlig och traditionsvårdande.

Enligt det föreliggande proposition bilagda statsrådsprotokollet har departementschefen i så måtto anslutit sig till det av landshövdingen Schotte och lönerogleringskommittén framlagda förslaget i förevarande avseende, att han ansett någon som helst tvekan ej böra råda om angelägenheten, för att ej säga nödvändigheten, av en uppdelning av de nuvarande expeditiionscheferbefattningarna i de departement, där sådant föreslagits.

I fråga om de föreslagna statssekreterarnas och expeditiionschefernas uppgifter och deras ställning — såväl i allmänhet som i förhållande till varandra — hyser dock departementschefen en från landshövdingen Schotte något avvikande uppfattning. Enligt departementschefens mening vore det visserligen önskvärt, att statssekreteraren innehade sådana kvalifikationer i politiskt avseende, som landshövdingen Schotte berört, men det vore nödvändigt, att han ägde god juridisk utbildning och hade administrativ erfarenhet. Dessutom skulle statssekreteraren kunna åläggas att i avsevärd omfattning deltaga även i departementets administrativa arbete.

Skulle man ej — heter det — kunna påräkna, att statssekreterarna skulle göra en mera effektiv insats i det administrativa arbetet, vore det med sannolikhet att motse, att de åligganden, som komme att tillhöra de nya expeditiionscheferna, bleve alltför betungande. Att statssekreteraren icke hölles utanför den huvuddel av departementets verksamhet, som avsåge administrativa ärendens behandling, syntes även vara till fördel för honom själv, då han genom deltagande i sådant arbete erhöle en nyttig inblick även i denna del av departementets verksamhetsområde.

Vidare framhålles, att de expeditiionschefer i de större departementen, vilka för närvarande plägade största delen av året vara tjänstlediga för beredning av riksdagsärenden och andra arbeten, det oaktat hade bibehållit en viss uppsikt över och ledarställning i förhållande till sina departement, t. ex. i frågor om fördelning av arbetet, personalfrågor, såsom antagande av amanuenser och andra biträden, samt vissa anordningar av ekonomisk natur. Detta hade enligt departementschefens mening helt visst varit en fördel, och att införa en ändring härutinnan skulle ej vara lyckligt.

Departementschefen anser sålunda, att mellan statssekreteraren

och departementet i övrigt icke borde dragas den skarpt markerade gräns, som landshövdingen Schottes förslag innebure. Åt statssekreteraren borde med andra ord icke givas den mera fristående ställning, som enligt detta förslag skulle tilldelas honom. Visserligen borde expeditionschefen vara den, vilken chefskapet för departementets personal närmast tillkomme, men det syntes ändamålsenligt, att ett visst överinseende över departementets personal samt departementsarbetet i dess helhet utövades av statssekreteraren, vilken alltså borde intaga en överordnad ställning även i förhållande till expeditionschefen.

I anslutning till den uppfattning, åt vilken departementschefen givit uttryck i fråga om förevarande tjänstemäns ämbetsbefattning har i propositionen föreslagits i stället för titeln statssekreterare för de nya befattningshavarna benämningen *generalsekreterare*.

*Lönereglering
för övriga
befattnings-
havare i de-
partementen.*

Beträffande övriga befattningshavare i statsdepartementen innebär Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag ett jämställande i det hela i avlöningshänseende av dessa med motsvarande tjänstemän inom de centrala ämbetsverken. För *kansliråden* har föreslagits avlöningar, motsvarande vad som åtnjutes av tredje gradens tjänstemän i de centrala verken. I fråga om *kanslisekreterarna* har föreslagits, dels att med ombildning av de nuvarande kanslisekreterarbefattningarna — vilka för närvarande i avlöningshänseende intaga en mellanställning mellan första och andra gradens tjänster — skulle inrättas ett lämpligt antal dylika tjänster av andra normalgraden (förste kanslisekreterare), dels ock för extraordinariesystemets begränsning att på departementens stater skulle uppföras ett antal befattningar av första normalgraden (andre kanslisekreterare) och därigenom i lämplig omfattning beredas ordinarie anställning åt sådana amanuenser med fast arvode, vilka under alla förhållanden erfordrades i departementet och för vilka hel sysselsättning kunde givas enbart därstädes.

Beträffande *registratorerna* har ifrågasatts, dels med hänsyn till förslagen indragning av vissa sportelinkomster dels ock i betraktande av deras i många fall ansvarsfulla verksamhet, en något högre avlöning än vad i regel eljest tillkommer motsvarande befattningshavare i de centrala verken.

Vidare innebär förslaget uppförande å de olika departementens stater av erforderligt antal kvinnliga biträden och vaktmästare, vad de förstnämnda angår, med för dessa befattningshavare vedertagna avlöningsförmåner.

För departementens vaktmästare har föreslagits enahanda avlönings-

förmåner, som löneregleringskommittén i ett den 14 november 1916 avgivet betänkande föreslagit för motsvarande befattningshavare i de centrala verken. Detta förslag innebär i huvudsak en höjning av förste vaktmästares och vaktmästares nuvarande begynnelseavlöning med 100 kronor ävensom en ökning av ålderstilläggens antal från nuvarande ett till två för förste vaktmästare och från nuvarande två till tre för vaktmästare, samtliga ålderstillägg fortfarande à 100 kronor.

I fråga om de anslag å såväl ordinarie som extra stat, vilka äro föreslagna för de olika statsdepartementen, innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag i det stora hela ett godtagande av vad löneregleringskommittén i detta avseende föreslagit. Bland några smärre avvikelser, vilka Eders Kungl. Maj:t gjort från kommittéförslaget, må dock framhållas en, som avser justitiedepartementet.

*De särskilda
departe-
menten.*

Arvodet åt chefen för lagavdelningen inom detta departement har av kommittén föreslagits till 10,000 kronor. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att detsamma sättes lika högt som det arvode, vilket skulle tillkomma de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna generalsekreterarna, eller alltså 11,000 kronor, varjämte ifrågavarande befattningshavare skulle benämnas generalsekreterare och chef för lagavdelningen.

I Eders Kungl. Maj:ts förslag angående avlöningsvillkor och övergångsförhållanden har i ett fall, nämligen i fråga om rätt för andre kansli-sekreterare att för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig viss föregående tjänstgöring, avvikelse gjorts från löneregleringskommitténs förslag, i det Eders Kungl. Maj:t anslutit sig till ett inom kommittén reservationsvis framlagt yrkande.

*Avlönings-
villkor och
övergångs-
förhållanden.*

* * *

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag avser, på sätt ovan nämnts, en uppdelning av de nuvarande expeditionschefsåliggandena i de större departementen på två särskilda tjänstemän, benämnda den ene general-sekreterare och den andre expeditionschef. En dylik uppdelning är betingad av de år från år alltmer hopade göromålen, som kommit att vila på de nuvarande expeditionschefsbefattningarna, och som föranlett, att dessas innehavare åtminstone i de större departementen under största delen av året måst lämnas tjänstledighet för beredande av i samband med riksdagsarbetet stående frågor, medan övriga expeditionschefsgöromål måst under tiden överlämnas åt vikarier. Förslaget innebär sålunda ett fastslående av redan nu rådande förhållanden.

*Riksdagens
yttrande.
De nuvarande
expedition-
schefs-
tjänsternas
uppdelning.*

Riksdagen kan också principiellt ansluta sig till en uppdelning av nuvarande expeditionschefsbefattningar på sådant sätt, att åt den ene, den nye tjänstinnehavaren, anförtros huvudsakligen arbetet med propositionerna till riksdagen — vad man kallat »politiska uppgifter» — jämte i regel övertvakandet av författningsärendena inom departementet och åt den andre, expeditionschefen, huvudsakligen de administrativa ärendena.

Den för den nye befattningshavaren föreslagna titeln generalsekreterare anser riksdagen mindre lämplig. Med hänsyn till den ställning, ifrågavarande tjänstinnehavare bör intaga, synes benämningen statssekreterare, vilken titel av landshövdingen Schotte och lönerегleringskommittén föreslagits, vara ett lämpligare uttryck för tjänstinnehavarens egenskap av statsrådets närmaste man. Att av historiska hänsyn, som i detta sammanhang ej torde vara alltför vägande, avstå från en eljest lämplig benämning, synes ej böra ifrågasättas. Riksdagen förordar således benämningen statssekreterare och kommer att härnadan använda denna beteckning för de av Eders Kungl. Maj:t upptagna generalsekreterarna.

Med avseende å statssekreterarens allmänna ställning och kvalifikationer delar riksdagen den mening, som kommit till uttryck i den föreliggande utredningen, eller att statssekreteraren för att rätt kunna fylla sin uppgift bör äga god juridisk utbildning och hava administrativ erfarenhet. Då riksdagen således härutinnan ansluter sig till departementschefens uttalande i förevarande avseende, vill riksdagen emellertid erinra, att Eders Kungl. Maj:ts allmänna dispensrätt givetvis kan med avseende å denna som beträffande andra tjänstebefattningar begagnas i särskilda fall. Framför allt kan det beträffande nyinrättade departement ifrågasättas, att andra än juridiska eller administrativa kvalifikationer (t. ex. tekniska) kunna i särskilda fall vara att föredraga för en tjänstinnehavare av förevarande slag.

Med att statssekreteraren blir departementschefens högra hand beträffande riksdagsarbetets inom departementet planläggande och framförande, följer uppenbarligen icke, att han får någon politisk ställning eller har några politiska uppgifter av självständig art att fylla. Det är departementschefen och han ensam, som jämväl här är den ledande och ansvarige.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit, att statssekreterarna skola tillsättas medelst förordnande och följaktligen deras avlöningsförmåner utgå i form av arvode. I avseende härå har riksdagen så mycket mindre att erinra, som riksdagen finner en sådan anordning betingad av den ställning, som statssekreteraren bör intaga. Befattningens natur nödvändiggör nämligen

ett intimt samarbete med vederbörande departementschef, och en förutsättning härför är ock, att ett ombyte av statssekreterare skall kunna ske, när förutsättningarna för detta samarbete befinnas icke föreligga.

Det återstår nu att beröra förhållandet i tjänsteavseende mellan statssekreteraren och expeditionschefen i de departement, där båda dessa tjänstebefattningar skola finnas.

Enligt det propositionen bifogade statsrådsprotokollet giver departementschefen uttryck åt den meningen, att expeditionschefen borde vara den, vilken chefskapet för departementets personal närmast tillkomme, men framhåller tillika, att det syntes ändamålsenligt, att ett visst överinseende över personalen samt departementsarbetet i dess helhet utövades av statssekreteraren, vilken alltså borde intaga en överordnad ställning även i förhållande till expeditionschefen. Lika med departementschefen anser riksdagen, att statssekreteraren bör beredas en sådan ställning, att han kan formellt utöva chefskap och överinseende över departementets personal och dess arbeten. Enligt riksdagens mening bör dock utövandet av denna befogenhet för statssekreteraren snarare hava karaktären av en rättighet, som det står honom fritt att begagna sig av, än av en skyldighet, som han — kanske understundom med åsidosättande av sina egentliga uppgifter — måste fullgöra. De förhållanden, som röra det interna arbetet inom departementet t. ex. flertalet personalfrågor, ärenden rörande arbetsfördelningen, vissa anordningar av ekonomisk natur m. m. synas i allmänhet vara angelägenheter av en sådan art, att de kunna och böra helt handhavas av expeditionschefen, vilken följaktligen bör hava att utöva det närmaste och det faktiska chefskapet över departementspersonalen och dess arbeten. För en sådan anordning, vilken väl låter förena sig med statssekreterarens överordnade ställning i övrigt, talar framför allt den omständigheten, att det synes otvivelaktigt vara av betydelse att icke alltför mycket betunga honom med ärenden, som äga ringa eller intet samband med hans egentliga verksamhet och som kunna i de flesta fall inverka hinderligt på fullgörandet av de uppgifter, som huvudsakligen åligga honom.

Samma synpunkt som den sistnämnda anser riksdagen även böra komma till uttryck beträffande en annan del av statssekreterarens ifrågasatta verksamhet. Departementschefen har såsom sin mening framhållit, att statssekreteraren skulle kunna åläggas att i avsevärd omfattning deltaga även i departementets löpande administrativa arbete. Riksdagen vill ingalunda förneka, att det i vissa fall kan vara ändamålsenligt, om statssekreteraren kan beredas möjlighet att deltaga i behandlingen av vissa administrativa ärenden. Sådana finnas nämligen — antingen spørsmål

av en större principiell räckvidd eller andra frågor, som dels äro beroende av dels kunna eventuellt komma att föranleda samarbete med riksdagen — vilka beröra statssekreterarens egentliga verksamhetsområde och vid vilkas handläggning statssekreterarens erfarenhet understundom kan vara av värde. Det synes emellertid icke vara lämpligt eller med den föreslagna befattningens karaktär förenligt att av statssekreteraren kräva deltagande i avsevärdare omfattning i departementets administrativa arbete. De fall, där så måste ske, böra betecknas såsom undantagsfall, och den farhågan ligger otvivelaktigt nära, att, därest statssekreteraren kommer att i någon avsevärd mån betungas även med handläggning av administrativa ärenden, han till följd därav icke skall kunna på ett tillfredsställande sätt fylla sin huvudsakliga uppgift, riksdagsärendena. Statssekreterarens sysselsättande med administrativa ärenden skulle icke heller innebära någon mera betydande förbättring av de nuvarande förhållandena, enär, om jämväl administrativa uppgifter åläggas honom, hans arbetsbörda bleve allt för stor. Riksdagen hyser för övrigt den uppfattningen, att den ställning och det arbete, som skulle i första hand tillkomma statssekreteraren, kommer att så taga hans tid och hans krafter i anspråk, att det i regel näppeligen torde bliva honom möjligt att ägna någon avsevärdare uppmärksamhet åt departementets administrativa arbeten. Statssekreterarens huvudsakliga åligganden, nämligen utarbetandet av statsverks- och andra propositioner samt därmed sammanhängande författnings- och annat dylikt arbete, bliva givetvis av synnerligen krävande art. Betydelsen av detta arbete ökas, såsom ock departementschefen framhåller, genom den numera så starkt framhållna nödvändigheten av att statsverkspropositionen redau vid riksdagens början föreligger i möjligast fullständiga skick samt att överhuvud riksdagsarbetet påskyndas. Ur synpunkten av riksdagsarbetets jämna gång skulle det också säkerligen vara föga lyckligt, därest statssekreterarens arbete skulle på sätt ovan antytts för mycket splittras på olika områden av departementets verksamhet.

Övriga
befattnings-
havare inom
departe-
menten.

Vad angår de övriga befattningshavare, vilka för de olika departementens vidkommande av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, har riksdagen ej kunnat undgå finna antalet inom vissa tjänstegrupper väl så högt beräknat. Eders Kungl. Maj:t har emellertid i sitt förslag angående avlöningvillkor inrymt en bestämmelse om viss skyldighet för departementens tjänstemän att låta sig förflyttas till annan befattning inom den centrala förvaltningen, vilken bestämmelse synes böra uppmärksammas, i synnerhet då frågan uppkommer om rekrytering av eventuellt nya

statsdepartement. Vid detta förhållande har riksdagen ej velat motsätta sig vad Eders Kungl. Maj:t i förevarande avseende nu föreslagit.

Avlöningsförmånerna för skrivbiträden av första lönegraden synas riksdagen vara så knappt tillmätta, att någon förhöjning av dem vore påkallad. Men då frågan härom lärer böra behandlas i ett sammanhang för statsförvaltningen i dess helhet, har riksdagen ansett sig icke nu böra vidtaga ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Skriv-
biträden.

I fråga om vaktmästarnes avlöningsförmåner grundar sig, som ovan nämnts, Eders Kungl. Maj:ts förslag på ett av löneredgeringskommittén avgivet betänkande angående reglering av avlöningsförhållandena för vaktmästare i allmänhet. I detta avseende har departementschefen enligt statsrådsprotokollet anfört följande:

Vaktmästare.

»Kungl. Maj:t har ännu icke fattat ställning i fråga om en allmän löneredgering för vaktmästare, och det torde vara ovisst, huruvida den i ämnet erforderliga utredningen hinner bliva färdig i så god tid, att framställning kan avlåtas till innevarande års riksdag. Därest så icke skulle bliva fallet, synes mig emellertid denna omständighet icke böra utgöra hinder för att nu för departementens vaktmästare förorda de av kommittén föreslagna avlöningsförmånerna, i all synnerhet som de avlöningar, vilka kunna komma att ifrågasättas för vaktmästare i allmänhet, icke torde komma att understiga vad i förevarande avseende nu föreslås. Skulle högre avlöningar än de sålunda föreslagna komma att tillerkännas vaktmästare i allmänhet, böra givetvis dessa högre avlöningar komma jämväl departementens vaktmästare till godo.»

I en till innevarande års riksdag avlåten proposition (nr 342) har emellertid Eders Kungl. Maj:t framlagt förslag angående reglering av löneförhållandena m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, vilket förslag avser att bereda, bland andra, vaktmästare i de centrala verken enahanda avlöningsförmåner, som Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande framställning innebär för departementens vidkommande. I anledning av såväl Eders Kungl. Maj:ts oförmälda proposition nr 342 som i samband därmed motionsvis framställda yrkanden har riksdagen avlåtit särskild skrivelse. Så vitt härav framgår, har riksdagen ej haft något att erinra mot en förhöjning av nuvarande avlöningsförmåner för de kategorier av vaktmästare, till vilka statsdepartementens vaktmästarpersonal är att hänföra, men, med hänsyn till vad som föreslagits för andra grupper vaktmästare, ansett vidare utredning erforderlig och avslagit ovanberörda proposition och de i ärendet väckta motionerna.

Frågan om löneroglering för vaktmästare i allmänhet har sålunda icke blivit av innevarande års riksdag slutligt behandlad, och nu gällande avlöningsförmåner för dem komma följaktligen ännu något år att utgå. Detta förhållande har emellertid icke utgjort något hinder för att beträffande departementens vaktmästare biträda Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, i all synnerhet som de avlöningar, vilka slutligen kunna komma att bliva för vaktmästare i allmänhet fastställda, icke torde komma att understiga vad nu föreslagits. Riksdagen har jämväl i föregående fall för vissa vaktmästare medgivit avlöningsförmåner, som följande år kommit samtliga vaktmästare av motsvarande kategori till godo.

De särskilda
departe-
menten.

I fråga om *justitiedepartementet* innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag uppförande å dess stat av en »generalsekreterare och chef för lagavdelningen». I enlighet med den uppfattning, som av lönerogleringskommittén gjorts gällande, anser riksdagen att ifrågavarande befattningshavare bör benämnas endast »chef för lagavdelningen».

Vad beträffar *ecklesiastikdepartementet* har Eders Kungl. Maj:t föreslagit uppförande på övergångsstat av kanslisekreterarbefattningen å departementets statistiska avdelning, varjämte för befattningens nuvarande innehavare föreslagits ett personligt avlöningstillägg å 1,800 kronor; hans sammanlagda avlöningsförmåner skulle på så sätt komma att uppgå till vad som föreslagits för förste kanslisekreterare. Den ovanberörda motionen har avsett att bereda ifrågavarande kanslisekreterare enahanda pensionsrätt som skulle tillfalla förste kanslisekreterare. Riksdagen har ansett sig böra bifalla motionen på det sätt, att vid övergångsstaten fogats en anmärkning av innehåll, att pensionsunderlaget för förevarande befattningshavare, kanslisekreteraren C. H. Gustafsson utgör 4,600 kronor. Med hänsyn härtill har riksdagen även ansett lämpligt vidtaga en fördelning av det personliga avlöningstilläggets belopp så, att 1,100 kronor anses motsvara lön, 300 kronor tjänstgöringspenningar och 400 kronor ortstillägg. Härjämte har riksdagen funnit skäligt förklara, att de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsvillkoren skola i tillämpliga delar gälla beträffande ifrågavarande kanslisekreterare.

Avlönings-
villkor.

De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsvillkoren hava icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att i bestämmelsen om rätt för vaktmästare, som utnämnes från tiden för de nya staternas ikraftträdande, att för ålderstilläggsberäkning tillgodönjuta viss föregående tjänstgöring en mindre jämkning vidtagits i syfte att bereda enahanda

rätt jämväl för den, som antages från och med dag under år 1917 till ordinarie vaktmästare.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och ovanberörda motion

dels godkänt följande nya ordinarie avlöningsstater för de särskilda statsdepartementen samt övergångsstater i avseende å vissa befattningshavare i utrikes- och ecklesiastikdepartementen, att tillämpas från och med år 1918:

A) Justitiedepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- till- lägg	Summa	
<i>Kansliavdelningen:</i>					
1 statssekreterare och expediti- onchef, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgörings- penningar.
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	
1 dito	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	
1 dito, med tjänstgöring även å lag- avdelningen	2,200	1,500	300	4,000	
<i>Lagavdelningen:</i>					
1 chef för lagavdelningen, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgörings- penningar.
1 ledamot å lagavdelningen, arvode	—	—	—	8,100	
1 förste kanslisekreterare, med tjänst- göring även å kansliavdelningen	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 dito	700	350	150	1,200	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	
1 dito	700	450	150	1,300	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	9,500	
Summa kronor	—	—	—	88,100	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

B) Utrikesdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-till-lägg	Summa	
1 kabinetssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 kansliråd och avdelningschef	5,000	2,500	600	8,100	
4 dito	20,000	10,000	2,400	32,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 förste sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
3 dito	10,800	5,400	1,200	17,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 förste arkivarie	3,600	1,800	400	5,800	
1 andre sekreterare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
6 dito	13,200	9,000	1,800	24,000	
1 andre arkivarie	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde av tredje graden	1,100	750	150	2,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
4 dito	4,400	3,000	600	8,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	
6 dito	5,400	3,300	900	9,600	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	
5 dito	3,500	2,250	750	6,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
1 portvakt	700	450	150	1,300	
Till vikariatsersättningar, extra biträden m. m.	—	—	—	19,000	
Summa kronor	—	—	—	163,400	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare, vaktmästare eller portvakt, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

Övergångsstat.

	Kronor
Personligt avlöningstillägg till Rosa Grönlund, under förutsättning att hon antages till kvinnligt biträde av tredje graden å den ordinarie staten	900
Personligt avlöningstillägg till Augusta Eklund, under förutsättning att hon antages till kvinnligt biträde av tredje graden å den ordinarie staten	400
Summa kronor	1,300

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 14 saml. 124 häft. (Nr 373.)

C) Lantförsvarsdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-till-lägg	Summa	
1 statssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	{ Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 expeditionschef, arvode	—	—	—	10,000	{ Av detta arvode anses 2,800 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
3 dito	15,000	7,500	1,800	24,300	
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
3 dito	10,800	5,400	1,200	17,400	
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	
4 dito	8,800	6,000	1,200	16,000	
1 registrator å kommandoexpeditionen, arvode	—	—	—	1,800	
1 kvinnligt biråde av tredje graden ..	1,100	750	150	2,000	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 dito	700	350	150	1,200	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
1 dito	700	450	150	1,300	
1 förste vaktmästare å kommandoexpeditionen	900	550	150	1,600	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 stentryckare vid generalstabens litografiska anstalt, arvode	—	—	—	500	
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	15,000	
Summa kronor	—	—	—	180,200	

Ann. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

D) Sjöförsvarsdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orsttilllägg	Summa	
1 statssekreterare och expeditiionschef, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	
1 dito	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
1 dito	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med ytterligare 500 kr.
1 dito	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	
1 förste vaktmästare å kommandoexpeditionen, med skyldighet att bestrida uppässning i departementet jämväl utom kommandoexpeditionen	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	11,300	
Summa kronor	—	—	—	69,900	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

E) Civildepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-tilllägg	Summa	
1 statssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvara tjänstgöringspennningar.
1 expeditiöschef, arvode	—	—	—	10,000	
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	Av detta arvode anses 2,800 kr. motsvara tjänstgöringspennningar.
5 dito	25,000	12,500	3,000	40,500	
1 byråchef för lagärenden, arvode ...	—	—	—	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
5 dito	18,000	9,000	2,000	29,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
7 dito	15,400	10,500	2,100	28,000	
1 kvinnligt biträde av tredje graden	1,100	750	150	2,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	
4 dito	3,600	2,200	600	6,400	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
2 dito	1,400	700	300	2,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
4 dito	2,800	1,800	600	5,200	
För tjänstgöring såsom statsrådsvaktmästare:					
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 dito	900	550	150	1,600	
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	31,500	
Summa kronor	—	—	—	205,400	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

F) Finansdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-till-lägg	Summa	
1 statssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 expeditiöschef, arvode	—	—	—	10,000	Av detta arvode anses 2,800 kr. motsvaratjänstgöringspennningar.
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
3 dito	15,000	7,500	1,800	24,300	
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
3 dito	10,800	5,400	1,200	17,400	
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med ytterligare 500 kr.
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	
3 dito	6,600	4,500	900	12,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
2 dito	1,800	1,100	300	3,200	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
3 dito	2,100	1,050	450	3,600	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med ytterligare 100 kr.
2 dito	1,400	900	300	2,600	
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	17,100	
Summa kronor	—	—	—	129,300	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

G) Ecklesiastikdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	Summa	
1 statssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspenningar.
1 expeditionschef, arvode	—	—	—	10,000	
<i>Kansliavdelningen:</i>					
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
4 dito	20,000	10,000	2,400	32,400	
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
4 dito	14,400	7,200	1,600	23,200	
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	
5 dito	11,000	7,500	1,500	20,000	
1 kvinnligt biträde av tredje graden	1,100	750	150	2,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 dito	1,100	750	150	2,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	
1 dito	900	550	150	1,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
4 dito	2,800	1,400	600	4,800	
<i>Statistiska avdelningen:</i>					
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 dito	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
2 dito	1,800	1,100	300	3,200	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
3 dito	2,100	1,050	450	3,600	
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
Transport	—	—	—	151,400	

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- till- lägg	Summa	
Transport	—	—	—	151,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med än ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	
3 dito	2,100	1,350	450	3,900	
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	31,800	
Summa kronor	—	—	—	188,400	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

Övergångsstat.

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- till- lägg	Summa	
1 kanslisekreterare å statistiska avdelningen	2,500	1,500	—	4,000	} Härtill komma två ålders- tillägg till lönen, vardera å 500 kronor.
Personligt avlöningstillägg åt kanslisekreteraren C. H. Gustafsson	1,100	300	400	1,800	
Summa kronor	—	—	—	5,800	

Anm. Pensionsunderlaget för kanslisekreteraren C. H. Gustafsson utgör 4,600 kronor.

H) Jordbruksdepartementet.

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- till- lägg	Summa	
1 statssekreterare, arvode	—	—	—	11,000	} Av detta arvode anses 3,000 kr. motsvaratjänstgöringspenningar.
1 expeditiöschef, arvode	—	—	—	10,000	
1 kansliråd	5,000	2,500	600	8,100	} Av detta arvode anses 2,800 kr. motsvaratjänstgöringspenningar.
2 dito	10,000	5,000	1,200	16,200	
1 förste kanslisekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
2 dito	7,200	3,600	800	11,600	
1 registrator	2,600	1,600	300	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med ytterligare 500 kr.
1 andre kanslisekreterare	2,200	1,500	300	4,000	
5 dito	11,000	7,500	1,500	20,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	
2 dito	1,400	700	300	2,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 förste vaktmästare	900	550	150	1,600	
1 vaktmästare	700	450	150	1,300	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 10 år med ytterligare 100 kr. och efter 15 år med ytterligare 100 kr.
1 dito	700	450	150	1,300	
Till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	—	—	—	14,900	
Summa kronor	—	—	—	115,500	

Anm. Därest bostad med bränsle eller med bränsle och lyse anvisas åt förste vaktmästare eller vaktmästare, skall han av sin lön avstå för bostad med bränsle 250 kronor samt för bostad med bränsle och lyse 275 kronor, allt för år räknat. Åtnjutes lyse, åligger befattningshavare att själv bekosta armatur och lampor.

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i de nya ordinarie staterna upptagna avlöningsförmåner, nämligen: i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att befattningshavare skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad organisation av statsdepartementet eller eljest kan varda stadgad, ävensom därest vissa till statsdepartementet hörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att befattningshavare är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning uti innehavande grad, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande jämväl inom annat statsdepartement, där han, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finnes vara lämplig och behöflig;

att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, vara pliktig att, när helst så av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas från statsdepartement till annan befattning inom den centrala förvaltningen;

att med ordinarie befattning i statsdepartement icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat; samt

att med ordinarie befattning inom statsdepartement ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Eders Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej, vad angår tjänsteman, som av Eders Kungl. Maj:t utnämnes, Eders Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, vederbörande departementschef, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågasvarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen inom departementet, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

att tjänsteman, som förordnas till statssekreterare, kabinettssekreterare, expeditionschef, chef för justitiedepartementets lagavdelning, ledamot å samma avdelning eller byråchef för lagärenden i civildepartementet, skall under tiden för förordnandet frånträda honom enligt stat tillkommande avlöning å den förut innehavda tjänsten, vilken

avlöning efter omständigheterna kommer att uppbäras av den, som bestrider samma tjänst, eller besparas statsverket;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget eller i fall, där avlöningen utgöres av arvode, den del därav, vilken icke anses såsom tjänstgöringspenningar, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget eller av arvodet, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande av semester, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i departementet, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att den, som tillträder ny avlöningsstat, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed; samt

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget eller, där avlöningen utgöres av arvode, den del därav, vilken icke anses såsom tjänstgöringspenningar, utgå till månadens slut;

i fråga om ålderstillägg:

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej må tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänsteåldern blivit uppnådd;

att därvid befattningshavare bör tillgodoräknas den tid, som före de nya staternas trädande i kraft förflutit från hans tillträde till innehavande befattning eller motsvarande tjänst å den gamla avlöningsstaten, varvid denna rätt bör tillkomma förste kanslisekreterare i avseende å den tid, han innehaft ordinarie tjänst såsom kanslisekreterare eller registrator, ävensom registrator i avseende å den tid, han innehaft ordinarie tjänst såsom kanslisekreterare;

att befattningshavare tillika bör tillgodoräknas den tid han inom samma lönegrad innehaft ordinarie tjänst i samma eller annat departement eller i annat statens ämbetsverk eller, vad angår befattningshavare i utrikesdepartementet, varit anställd i motsvarande befattning vid någon av Eders Kungl. Maj:ts beskickningar eller konsulat;

att befattningshavare, som utnämnts att från de nya staternas ikraftträdande eller från och med dag under år 1917 vara innehavare av ordinarie tjänst i statsdepartement, må för erhållande av löneförhöjning tillgodoräknas den tid, varunder han omedelbart före tillträdet till befattningen på grund av stadigvarande förordnande i departementet bestritt tjänst av motsvarande lönegrad med av riksdagen å extra stat anvisad avlöning, kansliråd alltså extra byråchefstjänst och kanslisekreterare, förste eller andre, extra kanslisekreterartjänst samt aktuarie extra ordinarie aktuariefattning;

att befattningshavare, vilken utnämnts att från de nya staternas

ikraftträdande vara innehavare av andre kanslisekreterarbefattning och under de åtta närmast före tillträdet till befattningen förflutna åren varit såsom amanuens anställd i departementet samt under de sista fem åren av nyssnämnda tid fullgjort tjänstgöring i lika eller nära lika omfattning, som under samma tid fordrats av ordinarie tjänsteman i första lönegraden, må för erhållande av löneförhöjning, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, tillgodoräknas viss del av den tid av fem år, som nyss angivits, dock att i särskilda undantagsfall hela denna tid må tillgodoräknas;

att, därest kvinnligt biträde, som befordras till ordinarie biträde i statsdepartement från tiden för de nya staternas ikraftträdande, omedelbart före nämnda ikraftträdande mot fast arvode utfört arbete av motsvarande eller jämförlig beskaffenhet i departement, biträdet må för åtnjutande av löneförhöjning räknas till godo nämnda tjänstgöring;

att den, som från tiden för de nya staternas ikraftträdande eller från och med dag under år 1917 antages till annan ordinarie vaktmästartjänst i statsdepartement än befattning som förste vaktmästare, må för erhållande av löneförhöjning tillgodoräknas den tid, han omedelbart före tillträdet till befattningen i departement innehaft stadigvarande anställning såsom extra vaktmästare med full tjänstgöringsskyldighet och med avlöning nära jämförlig med ordinarie vaktmästares;

att den å ordinarie stat för utrikesdepartementet upptagne portvakten må, för erhållande av löneförhöjning från och med de nya staternas ikraftträdande, tillgodoräknas den tid, som förflutit från det att han blivit ordinarie innehavare av befattningen; samt

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tilltråda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att semester årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av statssekreterare, kabinettssekreteraren i utrikesdepartementet, expeditionschef, chefen för justitiedepartementets lagavdelning och ledamoten å samma avdelning, kansliråd, byråchef för lagärenden, förste kanslisekreterare samt förste sekreterare och förste arkivarie i utrikesdepartementet under en och en halv månad; av registrator, aktuarie, andre kanslisekreterare, andre sekreterare och andre arkivarie i utrikesdepartementet samt kvinnligt biträde under en månad; samt av förste vaktmästare och annan vaktmästare under femton dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av vederbörande departementschef bestämmes, begagna sig av semester; samt

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänstnehavares rätt till pension är vid tiden för de nya avlöningsstaternas ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande de i staterna upptagna kvinnliga befattningshavare skola i övrigt lända till efter rättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

dels förklarar,

att nämnda villkor och bestämmelser skola i tillämpliga delar gälla ifråga om den å övergångsstat för ecklesiastikdepartementet upptagne kanslisekreteraren;

att en var, som med eller efter ingången av år 1918 tillträder ordinarie befattning i statsdepartement, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser;

att de förutvarande ordinarie befattningshavare i statsdepartementen, vilka icke före den 1 november 1917 anmäla, att de vilja underkasta sig de nya avlöningsstaterna och därvid fästade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt gällande ordinarie stater tillkommande avlöningsförmåner;

att registrator, som på grund härav kan komma att bibehållas vid honom enligt gällande ordinarie stater tillkommande avlöningsförmåner, skall dels i stället för sportler, som i sammanhang med löneregleringen indragas, erhålla gottgörelse, beräknad efter medeltalet av den inkomst, tjänstnehavaren må anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under den senast förflutna tid, så vitt möjligt ej understigande fem år, därför denna inkomst kan utrönas, dels ock varda bibehållen jämväl vid honom vid 1917 års utgång tillkommande provisoriskt avlöningstillägg, dock med det avdrag för sportelinkomst, som må vara stadgat;

att, därest kanslisekreterare å hittills gällande stat icke skulle befordras till förste kanslisekreterare från tiden för de nya staternas ikraftträdande, han må bibehållas vid ej mindre honom enligt gällande

ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner än även honom vid 1917 års utgång tillkommande provisoriskt avlöningstillägg;

att beträffande sättet för bestridande av de registrator eller kansli-sekreterare sålunda tillkommande avlöningsförmåner skall lända till efterrättelse de av chefen för justitiedepartementet härutinnan framställda, i statsrådsprotokollet angivna förslagen; samt

att, därest till ledamot å justitiedepartementets lagavdelning eller till byråchef för lagärenden i civildepartementet förordnas innehavare av ordinarie tjänst, med vilken är förenad avlöning till högre belopp än arvodet vid den ifrågakommande befattningen, Eders Kungl. Maj:t må, utöver detta arvode, tillägga honom ett belopp, svarande mot skillnaden mellan arvodet och sagda avlöning;

- dels höjt följande i riksstaten uppförda ordinarie anslag, nämligen:
under andra huvudtiteln, justitiedepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	41,400
med 46,700 kronor till	»	88,100;
under tredje huvudtiteln, utrikesdepartementet, anslaget till departementet från dess nuvarande belopp	kronor	87,950
med 76,750 kronor till	»	164,700;
under fjärde huvudtiteln, lantförvarsdepartementet, anslaget till departementet, från dess nuvarande belopp	kronor	72,950
med 57,250 kronor till	»	130,200;
under femte huvudtiteln, sjöförvarsdepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommando-expeditionen från dess nuvarande belopp	kronor	40,400
med 29,500 kronor till	»	69,900;
under sjätte huvudtiteln, civildepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	93,300
med 112,100 kronor till	»	205,400;
under sjunde huvudtiteln, finansdepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	58,000
med 71,300 kronor till	»	129,300;
under åttonde huvudtiteln, ecklesiastikdepartementet, anslaget till		

departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	88,900
med 101,300 kronor till	»	190,200;
under nionde huvudtiteln, jordbruksdepartementet, anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor	59,300
med 56,200 kronor till	»	115,500;

dels ock på extra stat för år 1918 anvisat:

under tredje huvudtiteln, utrikesdepartementet, till provisorisk förstärkning av departementets arbetskrafter m. m. ett förslagsanslag, högst	kronor	50,550;
under sjätte huvudtiteln, civildepartementet, till avlönande av en extra föredragande inom departementet för mål hos regeringsrätten ett förslagsanslag, högst	kronor	7,000,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar, till arvode åt en extra föredragande inom departementet för stadsplane- med flera ärenden ett förslagsanslag, högst	kronor	3,000,
till en handsekreterare åt statsministern ett förslagsanslag, högst	kronor	3,000;
under sjunde huvudtiteln, finansdepartementet, till avlönande av en extra byråchef för lagärenden i departementet ett förslagsanslag, högst	kronor	8,100,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar, såsom tillägg till det i staten för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslaget till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar ett förslagsanslag, högst	kronor	3,000;
under åttonde huvudtiteln, ecklesiastikdepartementet, till arvoden åt extra föredragande inom departementet m. m. ett förslagsanslag, högst	kronor	15,600,
till avlönande av en ledare av undervisningsstatistikens omorganisation ett förslagsanslag, högst	kronor	7,800,
varav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.		

Stockholm den 15 juni 1917.

Med undersätlig vörndnad.